

Sygn. akt V U 880/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Głuchowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2019 r. w Kaliszu

odwołania K. P.

od niewydania przez organ rentowy decyzji w przedmiocie przeliczenia emerytury

w sprawie K. N. (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o wysokość emerytury

Uwzględnia odwołanie K. P. i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. do wydania decyzji w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiocie przeliczenia emerytury w wieku powszechnym w terminie 2 miesięcy.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23. 05. 2019 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. odmówił odwołującej K. P. uchylenia decyzji z dnia 04.10.2013 r., stwierdzając jej wydanie z naruszeniem prawa.

Od tej decyzji wniosła odwołanie K. P., domagając się przeliczenia świadczenia w wieku powszechnym bez potrącania pobranych emerytur wcześniejszych.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił i zważył co następuje.

Odwołująca K. P. jest rocznik 1953. Odwołująca pobierała emeryturę przyznaną z racji ukończenia 55 lat i wykazania 30 lat zatrudnienia.

W maju 2013 r. odwołująca wniosła o przyznanie emerytury w wieku powszechnym. Decyzją z dnia 04.10.2013 r. znak (...) odwołującej przyznano emeryturę w wieku powszechnym. Obliczono ją uwzględniając kwotę 32934,36 zł zewidencjonowanych na koncie składek z uwzględnieniem waloryzacji, kwotę 288261,26 zł zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwotę pobranych emerytur 81822,84 zł. Emeryturę ustalono na kwotę 943,53 zł i zawieszono wobec tego iż korzystniejsze było świadczenie wcześniejsze.

W kwietniu 2019 r. odwołująca wniosła skargę o wznowienie postępowania i uchylenie decyzji z dnia 04.10.2013 r. oraz obliczenie emerytury w wieku powszechnym bez potrącania wcześniej pobranych emerytur. Organ rentowy wydał

postanowienie z dnia 23.05.2019 r., w którym wznowił postępowanie administracyjne i decyzję z dnia 23.05.2019 r., w której odmówił uchylenia decyzji z dnia 04.10.2013 r. wobec upływu 5 lat od doręczenia niniejszej decyzji.

W tej sprawie spór dotyczy odmowy uchylenia decyzji z dnia 04.10.2013 r.

Zgodnie z art. 145a Kodeksu postępowania administracyjnego można żądać wznowienia postępowania administracyjnego w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. W tej sytuacji skargę o wznowienie wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Zgodnie z art. 146 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego uchylenie decyzji z przyczyn określonych w art. 145a nie może nastąpić, jeżeli od dnia doręczenia lub ogłoszenia decyzji upłynęło 5 lat. W myśl art. 147 Kodeksu postępowania administracyjnego wznowienie postępowania z przyczyn wymienionych w art. 145a następuje wyłącznie na żądanie strony. Wznowienie postępowania następuje w drodze postanowienia. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania przysługuje zażalenie.

W myśl art. 180 Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy kpa, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmiennie zasady postępowania w tych sprawach. Treść tego przepisu oznacza przyznanie pierwszeństwa w sprawach z ubezpieczeń społecznych przepisom szczególnym. W art. 124 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych także zawarto regulację, iż w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej. Postępowanie odwoławcze w tych sprawach toczy się więc według zasad i w trybie określonym w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Przepisy kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się wtedy, gdy określonej kwestii nie normują przepisy szczególne. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych postępowanie sądowe nie stanowi prostej kontynuacji postępowania administracyjnego, bowiem tylko w wyjątkowych wypadkach kontrola sądowa decyzji organu rentowego przeprowadzona jest przez pryzmat przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną. Postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skupia się zatem na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, iż sąd ubezpieczeń społecznych – jako sąd powszechny może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego, jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stanowi przesłanki wzruszenia decyzji przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, więc także w tym aspekcie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego nie są przez ten sąd stosowane.

W niniejszej sprawie organ rentowy zastosował prawidłowe przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Jednakże wydane rozstrzygnięcia nie stanowią załatwienia żądania odwołującej. Intencją odwołującej, niezależnie od tego jak sformułowała żądanie, było uzyskanie przeliczenia emerytury w wieku powszechnym bez odliczania od świadczenia wcześniej pobranych emerytur z uwagi na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.03.2019 r. w sprawie P20/16 ogłoszonego w zbiorze urzędowym Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego z dnia 01.04.2019 r. nr 11. Organ rentowy powinien powyższe żądanie rozpoznać i wydać decyzję po myśli art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z brzmieniem powyższego przepisu prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Dyspozycja art. 114 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi *lex specialis* względem analogicznej dyspozycji art. 145 § 1 punkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. W konsekwencji, w sprawach których dotyczy art. 114 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie ma zastosowania art. 145 § 1 punkt 5 Kodeksu postępowania administracyjnego (dotyczący sytuacji, gdy wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe

okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznane organowi który wydał decyzję). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25.05.2004 r. III UK 31/04 stwierdził, iż tryb wznowienia postępowania na podstawie art. 114 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie został uregulowany w tej ustawie i dlatego, w tym zakresie ma zastosowanie art. 149 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 124 ustawy o emeryturach i rentach. Czyli organ rentowy przed wydaniem decyzji z art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych winien wydać orzeczenia co do wznowienia postępowania w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym. Organ rentowy takie orzeczenia wydał, natomiast nie została wydana decyzja organu rentowego w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która podlegałaby zaskarżeniu w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 477¹⁴ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy lub nie wydaniem orzeczenia przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ rentowy lub zespół do wydania decyzji lub orzeczenia w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, albo orzeka co do istoty sprawy.

W niniejszej sprawie organ rentowy, w związku z niewydaniem decyzji w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych co do ponownego ustalenia wysokości emerytury w wieku podstawowym dla odwołującej, winien taką decyzję wydać. Sąd, stosując powyższą regulację mógł rozstrzygnąć sprawę merytorycznie, jednakże było to niecelowe z uwagi na trwające prace ustawodawcze w celu wykonania powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Stąd orzeczono jak w sentencji.

SSO Marzena Głuchowska